

О. Р. Звоненко

студ. I курсу магістратури

спеціальність «Право»

Науковий керівник: к.ю.н., доц. Т. О. Павлова

СПЕЦІАЛЬНА КОНФІСКАЦІЯ ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ ВЕЛИКОБРИТАНІЇ

На сьогодні відмивання доходів, отриманих корупційним або іншим незаконним шляхом, набуло характеру глобальної проблеми. Для врегулювання цієї ситуації світовою спільнотою було прийнято низку міжнародних нормативно-правових актів, серед яких визначальне місце посідають Конвенція ООН проти корупції від 31 жовтня 2003 р., Конвенція Ради Європи про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом від 8 листопада 1990 р., Конвенція Ради Європи про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом, та про фінансування від 16 квітня 2005 р., Кримінальна конвенція Ради Європи про боротьбу з корупцією від 27 вересня 1999 р. та інші.

Незважаючи на наявність узгодженого підходу до визначення питань конфіскації, деякі країни мають свої особливості законодавчого регулювання. Так, особливістю повернення активів у Великобританії є те, що країна може не визнавати імунітет вищих посадових осіб деяких інших країн, який не дозволяє правоохоронним органам такої держави заарештувати або вилучити викрадене майно самостійно. До того ж у Великобританії суд має право видати постанову про заморожування активів злочинця, які перебувають за кордоном, якщо така постанова необхідна, щоб забезпечити виконання наступних постанов суду [1]. Постанова про заморожування активів по всьому світу не видається, якщо для виконання судового рішення буде достатньо активів злочинця, що знаходяться у Великобританії.

У країні використовується конфіскація активів як в кримінальному судочинстві, так і поза кримінального провадження (цивільна конфіскація). У деяких випадках також можливо оподаткування незаконно отриманих доходів (при наявності підозр у тому, що вони отримані незаконним шляхом). При кримінальній конфіскації для обвинуваченого встановлюється термін в 6 місяців для добровільної сплати майна, що стягується. Конфіскація в кримінальному порядку передбачає вилучення грошових коштів після засудження в кримінальному порядку, в результаті якого правопорушник повинен виплатити вартість доходів, отриманих від конкретного злочину. При

цьому немає потреби пов'язувати конкретний злочин з конкретною вигодою. Суд у Великобританії виходить з того, що все майно відповідача, яке належало йому на протязі останніх шести років, є доходом, отриманим від злочинної діяльності. Це називається «конфіскацією, пов'язаною зі злочинною поведінкою загального характеру» [2, с. 24].

Процедура конфіскації активів поза кримінального провадження була введена Актом про кримінальні доходи від 24 липня 2002 р. (Proceeds of Crime Act 2002). В рамках цієї процедури після розгляду справи у Високому суді приймається постанова про повернення активів, що дозволяє правоохоронному органу конфіскувати активи, які представляють «майно, що отримане в результаті протиправної поведінки» [3, с. 127]. Традиційно конфіскація активів поза кримінального провадження використовується тільки в тому випадку, якщо неможливо здійснити кримінальне переслідування або якщо процедура конфіскації не принесла результату після засудження. Цікавим є те, що Великобританія має право оподаткувати доходи від злочинної діяльності. Це право застосовується поряд з процедурою цивільної конфіскації і може використовуватися, «коли існують вагомі підстави підозрювати, що особа отримує дохід або прибуток в результаті злочинної поведінки» [2, с. 24].

Отже, вивчення законодавства Великобританії дозволяє зробити висновок про наявність значного досвіду в даній діяльності. Країною створена основа побудови системи пошуку і конфіскації активів, яка дає можливість Україні переосмислити західну парадигму роботи в області повернення викраденого майна, перейняти її досвід та виробити нові підходи до пошуку і повернення активів, спираючись на особливості внутрішнього законодавства.

Список використаної літератури

1. Derby v. Weldon (No 2): CA 2 Jan 1989. Court of Appeal. URL: <https://swarb.co.uk/derby-and-co-v-weldon-no2-ca-2-jan-1989/> (дата звернення: 28.03.2019).
2. The Financial Challenge to Crime and Terrorism. HM Treasury. London, 2007. 68 p.
3. Greenberg T. Stolen Asset Recovery: A Good Practices Guide for Non-Conviction Based Asset Forfeiture. Washington, D.C. : The International Bank for Reconstruction and Development. The World Bank Group, 2009. 284 p.